

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.391 van 5 januari 2016
in de zaak A. 207.935/XIV-34.802**

In zake : 1. Vicky VAN DEN EYNDE
 2. Mark DE WILDE
 3. Annick VEHENT
 4. Wendy MORTIER
 5. Peggy PATTYN
 6. Wendy PEETERS
 7. Anita HENDRIKX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Pascal LAHOUSSE
 kantoor houdend te 2800 Mechelen
 Leopoldstraat 64
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het SELECTIEBUREAU VAN DE FEDERALE OVERHEID
(SELOR)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Emmanuel Jacubowitz
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep tot nietigverklaring, ingesteld op 11 februari 2013, strekt tot de nietigverklaring van:

1. “de beslissingen van Selor dd. 14 december 2012 waarbij verzoekers als niet geslaagd worden beschouwd voor het ‘bijzonder gedeelte van de vergelijkende selectie voor overgang naar de graad van Financieel Deskundige voor de Administratieve Belastingen – sector invordering of sector taxatie’, en

2. “de daarmee samenhangende beslissing van Selor om de selectie voor bovenvermelde functie als regelmatig te beschouwen, voor wat de ‘numerieke vaardigheidstest’ betreft”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekers hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Melissa Celis heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de verzoekers hebben een laatste memorie met verzoek tot voortzetting ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 mei 2014.

Staatsraad Carlo Adams heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pascal Lahousse, die verschijnt voor verzoekers en advocaat Anthony Poppe, die *loco* advocaat Emmanuel Jacobowitz verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Melissa Celis heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekers zijn allen ambtenaren, tewerkgesteld bij de FOD Financiën. Zij nemen deel aan een vergelijkende selectie voor overgang naar de graad van financieel deskundige (niveau B).

De selectie voor overgang naar de graad van financieel deskundige omvat een algemeen en een bijzonder gedeelte. Op zijn beurt bestaat het bijzonder gedeelte uit twee delen, waarvan deel 1 een simulatiebeoordelings-test, een test numeriek en een test abstract redeneervermogen omvat. Om op deel 1 te slagen, dient de deelnemer voor elk van de drie genoemde testen minstens 10 op 20 te behalen en in totaal 36 op 60.

3.2. Op 31 oktober 2012 worden de verzoekers uitgenodigd om deel te nemen aan deel 1 van het bijzonder gedeelte van de selectie, dat plaatsvindt op 23 november 2012 voor eerste, vijfde en zesde verzoekster, op 14 november 2012 voor tweede verzoeker en zevende verzoekster en op 12 november 2012 voor derde en vierde verzoekster.

In de uitnodigingen wordt telkens vermeld dat de deelnemers in het bezit dienen te zijn van de uitnodiging zelf, van hun identiteitskaart en van een blauwe of zwarte vul- of balpen. In de instructies die bij de aanvang van de test numerieke vaardigheden worden gegeven, wordt uitdrukkelijk vermeld dat de deelnemers een rekenmachine mogen gebruiken en over kladbladen beschikken en dat zij zowel de rekenmachine als de kladbladen op het einde van de sessie terug moeten indienen.

3.3. Tijdens een syndicaal overleg op 21 november 2012 wordt het volgende gesteld ingevolge een opmerking van een syndicaal vertegenwoordiger over het gebruik van een rekenmachine bij de bewuste test:

“Het gaat om testen voor overgang naar niveau B, numerieke vaardigheden. De test gebeurt bij Selor, bij de instructies wordt gezegd dat er geen rekenmachine mag

gebruikt worden.

Op de Selor-site staat zo'n test en daar verschijnt een rekenmachine op het scherm.

Nu is er discussie omdat er geen rekenmachine mocht gebruikt worden en er ook geen rekenmachine op het scherm was. Sommige kandidaten hebben wel eentje gebruikt, andere niet.

Reactie Selor: Er werden geen rekenmachines door Selor aangeboden. Sommige kandidaten hebben hun eigen toestel gebruikt. We houden hier rekening mee bij de resultaten.

Opmerking van de heer Slaghmuylder: Vind je het logisch dat op de Selor-site staat dat je een rekenmachine mag gebruiken en dat de mensen naar de testen komen en dan geen rekenmachine bij hebben? De mensen die wel een rekenmachine bijhadden hebben een voordeel.

Antwoord Selor: in principe mochten ze wel een rekenmachine gebruiken, maar tijdens de 1ste sessie werd geen toestel voorzien. Selor heeft dit rechtgezet door voor de volgende sessie het gebruik van een toestel niet toe te laten.

De heer Slaghmuylder merkt op dat er sessies waren waar resoluut nee werd gezegd, maar bij andere sessies werd het wel toegelaten.

Reactie Selor: Er zijn verschillen tussen de sessies, daar gaan we rekening mee houden bij de resultaten.

Normaal gezien wordt er door Selor wel een rekenmachine aangeboden bij deze testen.

[...]

De normscores MET rekenmachine, geven normaal een slaagpercentage van 50% dus deze nieuwe normering is in het voordeel van al de taalgroepen.

De scores worden berekend met de normscores ZONDER rekenmachine. De kandidaten mochten er immers geen gebruiken”.

3.4. Met brieven van 14 december 2012 wordt aan iedere verzoeker meegedeeld dat zijn of haar resultaat op het eerste deel van het bijzonder gedeelte van de voornoemde selectie onvoldoende is om te slagen. Waar een minimum gold van 10 op 20 voor elke test afzonderlijk en van 36 op 60 voor het geheel, hebben de verzoekers de volgende resultaten behaald:

- eerste verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 11/20

Abstracte vaardigheidstest: 11/20

Numerieke vaardigheidstest: 13/20

Totaal: 35/60

- tweede verzoeker:

Situationele beoordelingstest: 12/20

Abstracte vaardigheidstest: 13/20

Numerieke vaardigheidstest: 10/20

Totaal: 35/60

- derde verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 13/20

Abstracte vaardigheidstest: 12/20

Numerieke vaardigheidstest: 10/20

Totaal: 35/60

- vierde verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 11/20

Abstracte vaardigheidstest: 11/20

Numerieke vaardigheidstest: 7/20

Totaal: 29/60

- vijfde verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 10,5/20

Abstracte vaardigheidstest: 11/20

Numerieke vaardigheidstest: 12/20

Totaal: 33,5/60

- zesde verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 10,5/20

Abstracte vaardigheidstest: 10/20

Numerieke vaardigheidstest: 6/20

Totaal: 26,5/60

- zevende verzoekster:

Situationele beoordelingstest: 11/20

Abstracte vaardigheidstest: 12/20

Numerieke vaardigheidstest: 4/20

Totaal: 27/60

Verder wordt nog het volgende aangegeven:

- ten aanzien van eerste verzoekster:

“Doorgaans weet u vrij vlot om te gaan met numerieke informatie en slaagt u erin tabellen en grafieken behoorlijk goed te interpreteren. Toch zal u vaak enige moeilijkheden ondervinden wanneer de complexiteit van de gegevens toeneemt.

U had 13 vragen juist beantwoord, 13 vragen fout en 7 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 39/132, wat overeenkomt met een normscore van 13/20”.

- ten aanzien van tweede verzoeker:

“Het gebeurt wel eens vaker dat u wat moeite heeft met het efficiënt interpreteren van tabellen en grafieken. Er mag dan ook verondersteld worden dat u, vooral onder tijdsdruk, zulke informatie niet altijd even doeltreffend behandelt.

U had 9 vragen juist beantwoord, 12 vragen fout en 12 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 24/132, wat overeenkomt met een normscore van 10/20”.

- ten aanzien van derde verzoekster:

“Het gebeurt wel eens vaker dat u wat moeite heeft met het efficiënt interpreteren van tabellen en grafieken. Er mag dan ook verondersteld worden dat u, vooral onder tijdsdruk, zulke informatie niet altijd even doeltreffend behandelt.

U had 8 vragen juist beantwoord, 7 vragen fout en 18 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 25/132, wat overeenkomt met een normscore van 10/20”.

- ten aanzien van vierde verzoekster:

“Het gebeurt wel eens vaker dat u wat moeite heeft met het efficiënt interpreteren van tabellen en grafieken. Er mag dan ook verondersteld worden dat u, vooral onder tijdsdruk, zulke informatie niet altijd even doeltreffend behandelt.

U had 8 vragen juist beantwoord, 17 vragen fout en 8 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd

1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 15/132, wat overeenkomt met een normscore van 7/20”.

- ten aanzien van vijfde verzoekster:

“Het gebeurt wel eens vaker dat uw wat moeite heeft met het efficiënt interpreteren van tabellen en grafieken. Er mag dan ook verondersteld worden dat u, vooral onder tijdsdruk, zulke informatie niet altijd even doeltreffend behandelt.

U had 14 vragen juist beantwoord, 17 vragen fout en 2 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 39/132, wat overeenkomt met een normscore van 12/20”.

- ten aanzien van zesde verzoekster:

“Het gebeurt wel eens vaker dat u wat moeite heeft met het efficiënt interpreteren van tabellen en grafieken. Er mag dan ook verondersteld worden dat u, vooral onder tijdsdruk, zulke informatie niet altijd en even doeltreffend behandelt.

U had 8 vragen juist beantwoord, 15 vragen fout en 10 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score van 17/132, wat overeenkomt met een normscore van 6/20”.

- ten aanzien van zevende verzoekster:

“Het blijkt dat u enige moeite heeft met logisch redeneren wanneer u geconfronteerd wordt met complexe cijfergegevens. U kan niet altijd even doeltreffend omgaan met informatie van dit type.

U had 7 vragen juist beantwoord, 20 vragen fout en 6 vragen onbeantwoord gelaten. Een juist antwoord leverde 4 punten op. Voor een fout antwoord werd 1 punt afgetrokken en een open gelaten vraag leverde geen punten op, noch werden er punten afgetrokken.

Dit zorgde voor een ruwe score 8/132, wat overeenkomt met een normscore van 4/20”.

Dit zijn de eerste bestreden beslissingen.

3.5. Na inzage door de verzoekers van hun dossier, wijst eerste verzoekster in een brief van 29 januari 2013 aan de verwerende partij erop dat tijdens de oefeningen op de website van de verwerende partij vermeld stond dat een rekenmachine mocht worden gebruikt, hetgeen ook zo op de computer tijdens het examen stond vermeld. Daarentegen werd mondeling gesteld dat geen rekenmachine mocht worden gebruikt.

3.6. Naar aanleiding van de goedkeuring van het verslag van het syndicaal overleg van 21 november 2012, wordt in het verslag van het syndicaal overleg van 26 februari 2013 nog het volgende vermeld:

“Ellen De Naeyer komt nog even terug op het vorige verslag. Er staat een verkeerde formulering in rond het varia punt 3.4. overgangselectie naar niveau B, al dan niet gebruik van een rekenmachine.

Dit is de juiste formulering:

Reactie Selor (op vraag rekenmachines sommigen wel gebruikt, anderen niet):

Er is tijdens iedere sessie gecommuniceerd geweest dat het gebruik van rekenmachines niet was toegestaan.

Door de toezichters werd dit ook gecontroleerd en Selor heeft geen enkele kandidaat zijn rekenmachine zien gebruiken.

Reactie op antwoord dhr. Slaghmuylder: De testen op onze site geven een indicatie van wat kan getest worden, maar zijn geen kopies van de eigenlijke testen die gebruikt worden. De test die de numerieke vaardigheden meet, kan perfect beantwoord worden zonder gebruik te maken van een rekenmachine. Selor beschikt over normscores om de resultaten te berekenen (zonder dat een rekenmachine werd gebruikt). Selor heeft hier dan ook rekening mee gehouden”.

IV. Ontvankelijkheid van het annulatieberoep en samenhang

Standpunt van de partijen

4. In de memorie van antwoord laat de verwerende partij gelden dat de eerste bestreden beslissingen, deze waarmee de verzoekers niet-geslaagd zijn verklaard, niet als samenhangend kunnen worden beschouwd, enkel en alleen omdat zij in het kader van dezelfde selectieprocedure werden genomen. Zo voeren de verzoekers aan dat zij, in tegenstelling tot andere kandidaten, geen gebruik van een rekenmachine zouden hebben mogen maken, doch de verzoekers hebben de testen op drie verschillende datums afgelegd. Omdat geen stellig verband tussen de

bestreden beslissingen bestaat, ook niet wat de feitelijke gegevens betreft, moet het beroep volgens de verwerende partij niet-ontvankelijk worden verklaard. Bovendien hebben de verzoekers ieder een onderscheiden belang aangezien zij ieder voor zich de beslissing bestrijden waarmee zij niet-geslaagd werden verklaard. Dit kan volgens de verwerende partij niet in hetzelfde verzoekschrift vermits er onvoldoende samenhang bestaat tussen de eerste bestreden beslissingen. De verwerende partij acht daarom enkel het beroep van eerste verzoekster tegen de eerste bestreden beslissing wat haarzelf betreft ontvankelijk.

De verwerende partij stelt verder dat de tweede bestreden beslissing, deze waarmee de selectie voor wat betreft de numerieke vaardigheidstest als regelmatig wordt beschouwd, impliciet vervat zou zitten in de beslissingen om de verzoekers niet-geslaagd te verklaren. Volgens de verwerende partij kunnen de verzoekers geen voordeel halen uit de omstandigheid dat de selectie onregelmatig zou worden verklaard omdat dergelijke beslissing tot gevolg zou hebben dat de door de verzoekers afgelegde test niet kan worden beoordeeld en dat de verzoekers dus ook niet meer geslaagd kunnen worden verklaard. De verwerende partij besluit dat de verzoekers daarom niet over het vereiste belang beschikken bij de nietigverklaring van de tweede bestreden beslissing.

5. In de memorie van wederantwoord stellen de verzoekers nog dat zij allen werden geconfronteerd met dezelfde beslissing van de verwerende partij met hetzelfde kenmerk, met name dat zij onvoldoende punten hebben behaald voor het bijzonder gedeelte van de kwestieuze vergelijkende selectie. Zij werden ook allen geconfronteerd met het feit dat zij tijdens het afleggen van de test geen rekenmachine ter beschikking kregen van de verwerende partij. De feitelijke gegevens zijn dus voor alle verzoekers identiek, er bestaat voldoende samenhang tussen de bestreden beslissingen en een afzonderlijke behandeling van de annulatieberoepen houdt een risico in op tegenstrijdige uitspraken.

6. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekers dat zij bij het afleggen van de test allemaal met hetzelfde probleem werden geconfronteerd,

namelijk het niet ter beschikking krijgen van een rekenmachine hoewel op het instructiescherm werd voorzien dat een rekenmachine mocht worden gehanteerd. Daarom is er volgens de verzoekers voldoende samenhang. Er is geen afzonderlijk debat vereist voor elke beslissing afzonderlijk vermits dezelfde wettelijke en reglementaire bepalingen van toepassing zijn. De verzoekers besluiten dat er een stellig verband bestaat tussen de bestreden beslissingen zodat de aangehaalde handelingen in hetzelfde geding kunnen worden onderzocht en behandeld.

Beoordeling

7. In beginsel kan per verzoekschrift tot nietigverklaring slechts één administratieve rechtshandeling worden bestreden. Meerdere rechtshandelingen kunnen in één verzoekschrift slechts op ontvankelijke wijze worden aangevochten wanneer die rechtshandelingen zodanig samenhangend zijn dat vaststellingen of beslissingen met betrekking tot het beroep tegen het ene besluit doorslaggevend zijn voor de behandeling van het beroep tegen het andere besluit. Het feit dat tegen verschillende besluiten analoge middelen worden aangevoerd volstaat daartoe niet.

Te dezen moet worden nagegaan of er samenhang bestaat tussen de beroepen tot nietigverklaring tegen de eerste bestreden beslissingen onderling, dit wil zeggen de beslissingen waarbij de verzoekers ieder niet-geslaagd worden verklaard. Verder moet worden nagegaan of de verzoekers belang hebben bij het aanvechten van de tweede bestreden beslissing en of er samenhang bestaat tussen de beroepen tot nietigverklaring tegen enerzijds de eerste bestreden beslissingen en anderzijds de tweede bestreden beslissing.

8. Wat de eerste bestreden beslissingen betreft, gaat het in hoofde van iedere verzoeker telkens om een afzonderlijke beslissing waarmee wordt beslist dat hij of zij niet-geslaagd is. Om tot deze beslissingen te komen wordt in hoofde van ieder van hen gesteund op een afzonderlijk eindresultaat dat ook telkens wordt berekend op grond van een afzonderlijk deelresultaat. Meer bepaald

werd voor iedere verzoeker afzonderlijk op basis van de tests die door iedere verzoeker zijn afgelegd, een eigen resultaat bepaald voor deel 1 van het bijzonder gedeelte van de selectie voor overgang naar de graad van financieel deskundige.

De verzoekers vechten dus met hetzelfde verzoekschrift verschillende beslissingen aan, ieder wat hem- of haarzelf betreft, en die beslissingen zijn elk op een afzonderlijke motivering gesteund.

Dat zij tegen die beslissingen hetzelfde middel aanvoeren, volstaat op zich niet om te aanvaarden dat de beroepen zo nauw samenhangen dat zij in hetzelfde geding moeten worden behandeld. De verzoekers zien een samenhang tussen de verschillende beslissingen omdat niemand van hen gedurende de selectie een rekenmachine ter beschikking heeft gekregen vanwege de verwerende partij. Dit betreft echter in hoofdzaak een kritiek op de regelmatigheid van de selectie wat betreft de numerieke vaardigheidstest, en derhalve de tweede bestreden beslissing. Op grond hiervan kan dan ook niet worden besloten tot samenhang tussen de beroepen tegen de verschillende eerste beslissingen. Hierbij kan ook nog worden opgemerkt dat de verzoekers niet alleen ieder afzonderlijk, maar ook aan verschillende sessies van de test op verschillende datums hebben deelgenomen.

De argumentatie van de verzoekers dat zij allen hebben deelgenomen aan het overgangsexamen voor de administratie van het kadaster, registratie en domeinen mist feitelijke grondslag, vermits uit het administratief dossier blijkt dat dit enkel opgaat voor derde en vierde verzoekster. Eerste, vijfde en zesde verzoekster blijken daarentegen te hebben deelgenomen aan het overgangsexamen voor de administratie belastingen, sector invordering of sector taxatie. Tweede verzoeker en zevende verzoekster ten slotte blijken te hebben deelgenomen aan het overgangsexamen voor de administratie douane en accijnzen.

Uit het voorgaande volgt dat er niet voldoende samenhang bestaat om de eerste bestreden beslissingen op ontvankelijke wijze met één verzoekschrift te kunnen aanvechten.

Vermits het gaat om zeven verschillende beslissingen in hoofde van evenveel verzoekers en iedere verzoeker blijkt geeft van eenzelfde belang bij het aanvechten van de hem of haar betreffende eerste bestreden beslissing, is het beroep tot nietigverklaring slechts ontvankelijk ten aanzien van het eerste in het verzoekschrift aangeduide beroep. Dit is het beroep van eerste verzoekster tegen de haar betreffende beslissing van 14 december 2012.

9. Wat de tweede bestreden beslissing betreft, is het beroep tot nietigverklaring niet-ontvankelijk in hoofde van tweede tot en met zevende verzoekers. Een eventuele nietigverklaring van die beslissing kan hen immers geen voordeel opleveren aangezien hiervoor reeds is vastgesteld dat zij de hen betreffende beslissingen van 14 december 2012 houdende het niet-slagen voor de selectie, dit zijn de eerste bestreden beslissingen, niet op ontvankelijke wijze hebben aangevochten. Derhalve staat het resultaat van de selectie in hunnen hoofde vast en kunnen die verzoekers geen voordeel halen uit het horen verklaren dat de selectieprocedure met de tweede bestreden beslissing onterecht als regelmatig werd beschouwd.

10. Eerste verzoekster heeft wel het vereiste belang bij het beroep tot nietigverklaring tegen de tweede bestreden beslissing. Deze beslissing heeft betrekking op de regelmatigheid van de selectie en de nietigverklaring zou dus tot een ruimer voordeel kunnen strekken. De gegrondheid van een middel dienaangaande zou dan niet enkel het resultaat van de selectie betreffen maar ook de selectie zelf.

11. Wat de samenhang tussen de eerste en de tweede bestreden beslissing betreft, dient te worden vastgesteld dat het telkens gaat om een beslissing die werd genomen ter afsluiting van deel 1 van het bijzonder gedeelte

van de selectie voor overgang naar de graad van financieel deskundige, en dus de eindbeslissingen van dit deel van de selectie. Een eventuele vernietiging van de tweede bestreden beslissing, waarmee de voornoemde selectie voor wat betreft de “numerieke vaardigheidstest” als regelmatig is beschouwd, brengt noodzakelijkerwijze ook de vernietiging van de eerste bestreden beslissing mee. Er kan immers geen sprake zijn van een niet-slagen in een bepaald deel van de selectie, hetgeen het voorwerp van de eerste bestreden beslissing vormt, indien de selectieprocedure zelf niet als regelmatig kon worden beschouwd, hetgeen met de tweede bestreden beslissing net wel is gebeurd. Een afzonderlijke behandeling van de beroepen tot nietigverklaring tegen de eerste bestreden beslissing en anderzijds de tweede bestreden beslissing zou tot tegenstrijdige uitspraken kunnen leiden. Er bestaat derhalve samenhang tussen de eerste bestreden beslissing en de tweede bestreden beslissing, zodat zij met één enkel verzoekschrift kunnen worden bestreden.

12. Conclusie is dat het beroep tot nietigverklaring enkel ontvankelijk is in hoofde van eerste verzoekster, dit zowel tegen de haar aanbelangende eerste bestreden beslissing als tegen de tweede bestreden beslissing. De middelen worden enkel onderzocht in hoofde van eerste verzoekster.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

13. Eerste verzoekster werpt in een eerste middel de schending op van het beginsel “*patere legem quam ipse fecisti*” en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij voert aan dat bij de aanvang van de “numerieke vaardigheidstest” op het computerscherm instructies zijn verschenen waaruit kon worden afgeleid dat de deelnemers aan de test een rekenmachine ter beschikking zouden krijgen. Niemand heeft echter een rekenmachine ontvangen, maar bepaalde deelnemers die zelf een rekenmachine hadden meegebracht kregen wel de toelating deze te gebruiken. Volgens eerste verzoekster heeft de verwerende partij door aldus te handelen haar eigen regels voor de test niet gerespecteerd.

Eerste verzoekster had een resultaat van 13 op 20 voor de “numerieke vaardigheidstest” maar zij is ervan overtuigd dat zij een beter resultaat zou hebben behaald indien de verwerende partij haar eigen regels correct had toegepast. Zij zou dan een totaalscore van meer dan 35 op 60 hebben behaald en aldus geslaagd zijn.

Doordat er geen rekenmachines voorhanden waren terwijl zij in de aanvangstekst heeft vermeld dat een rekenmachine mocht worden gebruikt die moest worden teruggegeven, heeft de verwerende partij bij de organisatie van de test ook het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

14. In de memorie van wederantwoord herhaalt eerste verzoekster het middel. Zij voegt toe dat de verwerende partij voor het eerst in de memorie van antwoord stelt dat de instructie op het scherm voor de aanvang van de test waarbij werd aangegeven dat een rekenmachine mocht worden gebruikt, berust op een materiële vergissing. Dit is ongeloofwaardig en niet overtuigend en eerste verzoekster vraagt zich af hoe de verwerende partij dan verklaart dat sommige deelnemers hun eigen rekenmachine mochten gebruiken en eerste verzoekster, die geen eigen rekenmachine mee had, niet. De test werd niet voor iedereen op gelijke wijze afgenomen vermits eerste verzoekster geen gebruik heeft kunnen maken van een rekenmachine terwijl de schriftelijke instructies duidelijk zijn en niet vatbaar zijn voor interpretatie.

Beoordeling

15. De kritiek in het eerste middel is gericht tegen de tweede bestreden beslissing.

Er is sprake van een schending van het beginsel “*patere legem quan ipse fecisti*” indien de overheid zichzelf een algemene regel heeft opgelegd en deze regel vervolgens niet naleeft.

De partijen betwisten niet dat bij de aanvang van de numerieke vaardigheidstest op het computerscherm de volgende instructie werd gegeven aan de deelnemers:

“U mag een rekenmachine gebruiken en u beschikt over kladbladen. De antwoorden die zich bevinden op de kladbladen tellen niet mee voor de correctie van de proef. U moet zowel de rekenmachine als de kladbladen op het einde van de sessie terug indienen.”

Uit geen enkel element in het administratief dossier blijkt dat voorafgaandelijk aan de test ooit aan de kandidaten is meegedeeld dat het gebruik van een rekenmachine toegelaten zou zijn. In het selectiereglement is geen sprake van de toelating om een eigen rekenmachine te gebruiken noch van een rekenmachine die door de verwerende partij ter beschikking zou worden gesteld. In de uitnodiging van de deelnemers aan de voornoemde test wordt uitdrukkelijk vermeld dat zij enkel hun uitnodiging, hun identiteitskaart en een blauwe of zwarte vul- of balpen dienen mee te brengen, zonder enige verwijzing naar de mogelijkheid een al dan niet ter beschikking gestelde rekenmachine te gebruiken. Verder wordt in het verslag van het syndicaal overleg van 26 februari 2013 ter goedkeuring van het verslag van het syndicaal overleg van 21 november 2012 vermeld dat bij de aanvang van de numerieke vaardigheidstest mondeling zou zijn meegedeeld dat het gebruik van rekenmachines niet was toegelaten. Eerste verzoekster bevestigt dit laatste trouwens in haar brief van 29 januari 2013 aan de verwerende partij.

Het blijkt derhalve nergens uit dat de verwerende partij zichzelf zou hebben opgelegd om een rekenmachine ter beschikking te stellen van de deelnemers aan de numerieke vaardigheidstest noch dat de verwerende partij het gebruik van een rekenmachine zou hebben toegelaten voor het afleggen van deze test. In het selectiereglement is geen sprake van het gebruik van een rekenmachine en deze vaststelling wordt ondersteund door de inhoud van de voornoemde stukken. De door de verwerende partij bepaalde algemene regel is dus dat geen rekenmachine mocht worden gebruikt. Een op het computerscherm verschenen instructie die hiervan afwijkt kan daarentegen in de gegeven omstandigheden niet worden beschouwd als een algemene regel die de verwerende partij zichzelf heeft opgelegd en waardoor bij niet-naleving ervan het beginsel “*patere legem quam ipse fecisti*” zou zijn geschonden.

De instructie bij de aanvang van de test dat een rekenmachine zou mogen worden gebruikt, berust derhalve duidelijk op een materiële vergissing. Deze vergissing werd blijkens de niet betwiste gegevens van de zaak bovendien onmiddellijk rechtgezet bij de aanvang van de test door de mondelinge mededeling dat geen rekenmachine mocht worden gebruikt.

Eerste verzoekster maakt te dezen geen schending aannemelijk van het beginsel “*patere legem quam ipse fecisti*” of van het zorgvuldigheidsbeginsel. Het eerste middel is in die mate ongegrond.

16. In de memorie van wederantwoord zet eerste verzoekster voor het eerst uiteen dat niet alle deelnemers aan de numerieke vaardigheidstest op gelijke wijze zouden zijn behandeld doordat sommige deelnemers wel een rekenmachine mochten gebruiken en andere niet. Het betreft een uitbreiding van het middel tot een mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel en eerste verzoekster toont niet aan dat zij die schending niet in het verzoekschrift tot nietigverklaring kon opwerpen. Het eerste middel is in die mate niet-ontvankelijk.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

17. Eerste verzoekster werpt in een tweede middel de schending op van “het vertrouwens- en gelijkheidsbeginsel en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur”.

Zij voert aan dat vooraf was meegedeeld dat een rekenmachine ter beschikking zou worden gesteld en zij vertrouwde dus ten onrechte op de verwerende partij. Bij de start van de test numerieke vaardigheden werd op het scherm nogmaals duidelijk vermeld dat een rekenmachine mocht worden gebruikt en dat de rekenmachine op het einde van de test moest worden teruggegeven. Eerste verzoekster heeft zich hierop ingesteld en zelf geen rekenmachine meegebracht. Dat sommige deelnemers wel een rekenmachine bij zich hadden en mochten gebruiken, heeft het resultaat van de test vervalst.

Eerste verzoekster wijst op het verslag van het syndicaal overleg van 21 november 2012 volgens hetwelk een syndicale vertegenwoordiger opmerkt dat het niet logisch is dat op de website van de verwerende partij staat dat een rekenmachine mag worden gebruikt, dat aldus de mensen naar de test komen zonder rekenmachine en dat degenen die wel een rekenmachine bijhebben van een voordeel genieten. Deze vertegenwoordiger merkt ook op dat bij sommige sessies het gebruik van een rekenmachine resoluut werd geweigerd terwijl het bij andere sessies werd toegelaten voor wie een rekenmachine bij had. Volgens hetzelfde verslag antwoordde de verwerende partij daarop dat er inderdaad verschillen zijn tussen de sessies en dat normaal wel een rekenmachine wordt aangeboden. Eerste verzoekster merkt op dat de verwerende partij aldus zelf een ongelijke behandeling van de deelnemers toegeeft. Zij besluit dat het feit dat sommige deelnemers een rekenmachine konden gebruiken en anderen niet, een voordeel verschaft aan de eerstgenoemden zodat de deelnemers aan de test ongelijk werden behandeld.

18. In de memorie van wederantwoord herhaalt eerste verzoekster het middel. Zij voegt toe dat de verwerende partij in de memorie van antwoord haar eigen bewoordingen en bekentenissen tracht te minimaliseren door te stellen dat de verwerende partij het verslag van het syndicaal overleg niet heeft goedgekeurd. Eerste verzoekster vindt dit een weinig geloofwaardig argument en merkt op dat de memorie van antwoord dateert van bijna zes maanden na het voornoemde verslag.

Beoordeling

19. De kritiek in het tweede middel is gericht tegen de tweede bestreden beslissing.

Opdat er te dezen van een schending van het vertrouwensbeginsel sprake zou kunnen zijn, moet eerste verzoekster minstens aannemelijk maken dat de verwerende partij bij haar een rechtmatig vertrouwen heeft gewekt dat zij op de test numerieke vaardigheden een rekenmachine ter beschikking gesteld zou krijgen. Eerste verzoekster laat in het middel gelden dat zij op basis van de vooraf door de verwerende partij gedane mededeling erop kon vertrouwen dat tijdens de test een rekenmachine ter beschikking zou worden gesteld en dat zij er om die reden zelf geen zou hebben meegebracht.

Uit de behandeling van het eerste middel blijkt reeds dat geen enkel element erop wijst dat de verwerende partij voorafgaandelijk aan de test zou hebben meegedeeld dat een rekenmachine ter beschikking van de deelnemers zou worden gesteld. Wel verscheen bij de aanvang van de test een instructie op het computerscherm waaruit zou kunnen worden afgeleid dat een rekenmachine ter beschikking zou worden gesteld, doch dit is een mededeling die ter plaatse bij de aanvang van de test en dus niet voorafgaandelijk werd gedaan. Eerste verzoekster kan op grond van deze mededeling dus niet voorhouden dat zij daardoor vooraf reeds wist dat het gebruik van een rekenmachine zou worden toegelaten, dat de verwerende partij een rekenmachine ter beschikking zou stellen en dat eerste verzoekster er daarom zelf geen had meegebracht.

Eerste verzoekster haalt nog aan dat op de website van de verwerende partij zou zijn aangegeven dat het gebruik van een rekenmachine toegelaten is. Weliswaar staat in het selectiereglement vermeld dat men zich kan voorbereiden door onder meer “de demotesten op de website van Selor (www.selor.be) te bekijken”, doch dergelijke verwijzing naar gelijkaardige demotests waar zou worden vermeld dat het toegelaten is een rekenmachine te gebruiken, volstaat niet om ervan uit te gaan dat het gebruik van een rekenmachine automatisch zou zijn toegelaten voor de specifieke test waarop de huidige zaak betrekking heeft. In het specifieke selectiereglement voor de numerieke vaardigheidstest is geen sprake van het gebruik van een rekenmachine en eerste verzoekster kon geen gerechtvaardigde verwachting in de andere zin koesteren, enkel omwille van de verwijzing in dat selectiereglement naar de website van de verwerende partij met demotests waarbij wel zou zijn aangegeven dat het gebruik van een rekenmachine mogelijk is. Ten overvloede weze herhaald dat de op het computerscherm gegeven instructie meteen werd ontkracht door een mondelinge mededeling dat geen rekenmachine mocht worden gebruikt.

De verwijzing door eerste verzoekster naar het verslag van het syndicaal overleg van 21 november 2012 is niet dienstig. Deze tekst betreft immers een niet-goedgekeurd verslag. De goedkeuring met de nodige toevoegingen is pas gebeurd op 26 februari 2013. In dit laatste verslag wordt uitdrukkelijk vermeld dat de tests op de website van de verwerende partij slechts een indicatie geven van wat kan worden getest, maar dat het geen kopies zijn van de eigenlijke tests.

Eerste verzoekster maakt derhalve geen schending van het vertrouwensbeginsel aannemelijk en het tweede middel is in die mate ongegrond.

20. Om de voorgehouden schending van het gelijkheidsbeginsel te staven, verwijst eerste verzoekster enkel naar het verslag van het syndicaal overleg van 21 november 2012. Hiervoor is reeds vastgesteld dat het verslag hiervan slechts werd goedgekeurd op 26 februari 2013. Uit deze laatste tekst blijkt dat tijdens iedere test werd meegedeeld dat het gebruik van rekenmachines niet was

toegelaten, dat dit door de toezichters werd gecontroleerd en dat de verwerende partij geen enkele deelnemer een rekenmachine heeft zien gebruiken. Er blijkt dus zeker niet dat enige deelnemer de toelating zou hebben gekregen om een rekenmachine te gebruiken en dat eerste verzoekster daardoor op ongelijke wijze zou zijn behandeld.

Voor zover sommige deelnemers bij het afleggen van de bewuste test toch een rekenmachine zouden hebben gebruikt, hebben zij dit gedaan in strijd met het selectiereglement en de mondelinge instructies. Dergelijk door een derde onregelmatig verkregen voordeel verplicht er de verwerende partij niet toe dezelfde onregelmatigheid te begaan ten aanzien van eerste verzoekster. Eerste verzoekster kan geen schending van het gelijkheidsbeginsel aanvoeren door zich te beroepen op een voorgehouden onwettigheid tegenover anderen.

Eerste verzoekster maakt derhalve geen schending van het gelijkheidsbeginsel aannemelijk en het tweede middel is ook in die mate ongegrond.

21. Waar eerste verzoekster naast de schending van het vertrouwens- en het gelijkheidsbeginsel nog de schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur aanhaalt, geeft zij niet aan welk ander beginsel zij bedoelt en valt dit ook niet uit de uiteenzetting van het middel af te leiden.

Het tweede middel is in die mate niet-ontvankelijk.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

22. Eerste verzoekster werpt in een derde middel de schending op van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’.

Zij voert aan dat de eerste bestreden beslissing “uitdrukkelijk op een pertinente wijze” moest gemotiveerd zijn. Hoewel de verwerende partij heeft verklaard rekening te houden met het feit of al dan niet gewerkt was met een rekenmachine, heeft zij hierover nooit enige uitleg gegeven.

Nu er elementen aanwezig zijn die doen twijfelen aan de ernst van de toegekende punten, kan volgens eerste verzoekster niet worden volgehouden dat de motivering voor de examenbeslissing is vervat in de punten. Eerste verzoekster heeft vragen bij de examenuitslag en zij heeft recht op verdere inlichtingen. Volgens eerste verzoekster diende de verwerende partij op een duidelijke en pertinente wijze te motiveren hoe zij ertoe is gekomen punten toe te kennen aan degenen die met een rekenmachine werkten en aan degenen die zonder rekenmachine werkten.

23. De verwerende partij stelt in de memorie van antwoord dat volgens de rechtspraak van de Raad van State de motieven voor een beslissing betreffende een examen zijn vervat in het examencijfer. In de eerste bestreden beslissing zijn de punten voor alle onderdelen van het bijzonder gedeelte vermeld zodat de motivering afdoende is.

De verwerende partij wijst erop dat eerste verzoekster kennis heeft gekregen van het administratief dossier met haar zaak. In de feedback met betrekking tot iedere deelnemer werd uitgelegd wat onder numeriek redeneervermogen wordt verstaan en werd meegedeeld hoeveel juiste en foute antwoorden de betrokken deelnemer had gegeven en wat de zwakke en sterke punten waren inzake numeriek redeneervermogen. Ook indien de mededeling van de punten niet zou hebben volstaan om te voldoen aan de formelemotiveringsplicht, heeft eerste verzoekster volgens de verwerende partij kennis kunnen nemen van de motieven die de toekenning van de punten schragen.

De verwerende partij vervolgt dat de betrokkene een belang moet hebben om een schending van de formelemotiveringsplicht op te werpen. Het

is zinledig een beslissing te vernietigen op grond van de schending van de formelemotiveringsplicht indien een verzoeker op passende wijze zijn oordeel over de deugdelijkheid van de motieven van een beslissing heeft kunnen voorleggen aan de bevoegde overheid. De verwerende partij besluit dat eerste verzoekster de motieven van de bestreden beslissing inhoudelijk niet betwist.

24. In de memorie van wederantwoord herhaalt eerste verzoekster het middel.

25. De verwerende partij zet in haar laatste memorie uiteen dat voor de numerieke vaardigheidstest vier punten per juist antwoord werden toegekend, één punt per fout antwoord werd afgetrokken en geen punten werden toegekend of afgetrokken voor een onbeantwoorde vraag. In de feedback werd aangegeven dat eerste verzoekster dertien vragen juist heeft beantwoord en zeven vragen niet heeft beantwoord, hetgeen tot een ruwe score van 39/135 heeft geleid. De verwerende partij merkt op dat op basis van de ruwe score niet kan worden opgemaakt of een kandidaat goed of zwak heeft gepresteerd. Daartoe moeten de ruwe scores worden vergeleken met een normatieve schaal, waarna aan elke kandidaat een nieuwe score kan worden toegekend die zijn plaats in de groep bepaalt.

De genormeerde score wordt op wetenschappelijke basis bepaald en afgeleid uit de resultaten van 231 kandidaten die dezelfde test, zonder rekenmachine, hebben afgelegd. Deze normering, waarbij de resultaten van de kandidaat worden vergeleken met een referentiegroep, maakt volgens de verwerende partij een quoteringsysteem op twintig mogelijk.

De verwerende partij vervolgt dat bij de analyse van de testresultaten een aantal vragen werden geschrapt omdat zij onvoldoende of niet correct de gemeten onderliggende vaardigheid weergaven. Van de 33 vragen werden er 23 in aanmerking genomen als geschikt. De maximale score bedroeg derhalve 92 en de minimale score -23. Op basis van deze 23 items werd een norm gecreëerd. Het gemiddelde van de normgroep was 31,63, met een

standaarddeviatie van 11,75. De Z-scores werden berekend en omgezet op een schaal van nul tot twintig met een standaarddeviatie van vier.

Bij het doorgeven van de gedetailleerde feedback over deze test is volgens de verwerende partij een vergissing gebeurd: bij de mededeling van de ruwe score werd geen rekening gehouden met de schrapping van de vragen. De correcte normscore en dus de uiteindelijke score werden echter wel weergegeven.

Eerste verzoekster behaalde een ruwe score van 40/92, hetgeen betekent dat haar score beter was dan de score die 65% van de normgroep heeft behaald. Daarom werd deze score verbonden met een dertien op twintig. Aan elke kandidaat is ondertussen een verbeterende feedback meegedeeld doch deze wijzigt niets aan de bestreden beslissingen.

Wat betreft het feit dat eerste verzoekster een ruwe score heeft behaald van 39/120, net als vijfde verzoekster, en het feit dat vijfde verzoekster een normscore van twaalf op twintig heeft behaald terwijl eerste verzoekster dertien op twintig behaalde, merkt de verwerende partij op dat de toegekende ruwe score op een materiële vergissing berustte en de normscores voor beide kandidaten wel degelijk juist zijn.

Volgens de verwerende partij kan wel degelijk worden afgeleid op welke wijze de resultaten van de kandidaten met de betrekking tot de numerieke vaardigheidstest werden berekend.

26. Eerste verzoekster verklaart in haar laatste memorie te volharden in het middel.

Beoordeling

27. De kritiek in het derde middel is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ verplichten de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dit op “afdoende” wijze.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht, zoals die wordt opgelegd door de voormelde wet van 29 juli 1991, bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

De eerste bestreden beslissing, deze met betrekking tot het niet-slagen van eerste verzoekster, bevat enerzijds de verschillende scores die eerste verzoekster op de drie test heeft behaald en de telkens te behalen minimumscores en anderzijds de totaalscore die aan eerste verzoekster werd toegekend en de te behalen totale minimumscore. Concreet wordt vermeld dat eerste verzoekster 13 op 20 heeft behaald voor de numerieke vaardigheidstest waarvoor een minimumscore van 10 op 20 was vereist en dat zij een totaalscore van 35 op 60 heeft behaald waarvoor een minimumscore van 36 op 60 was vereist.

In beginsel vormen de punten zelf een afdoende motivering en is geen gedetailleerde uiteenzetting vereist over de manier waarop tot die beoordeling werd gekomen. Deze punten volstaan echter niet als motivering wanneer gegevens worden aangebracht die kunnen doen twijfelen aan de ernst van de toegekende quotering. Eerste verzoekster geeft in de uiteenzetting van het middel net aan dat nergens uit blijkt hoe de verwerende partij precies is gekomen tot de toegekende punten voor de numerieke vaardigheidstest.

Bij de controle van de toegekende gegevens kan enkel rekening worden gehouden met de motieven en de gegevens die uit het dossier zelf blijken. De argumentatie van de verwerende partij in de memorie van antwoord en in haar laatste memorie die geen steun vindt in het administratief dossier, kan als motivering achteraf niet in aanmerking worden genomen om te voldoen aan de vereisten van de formelemotiveringsplicht.

In het stuk “situationele beoordelingstest” betreffende eerste verzoekster, dat zich in het administratief dossier bevindt, is de motivering terug te vinden voor onder meer het resultaat van dertien op twintig voor de numerieke vaardigheidstest. Hieruit blijkt hoe de ruwe score van 39 op 132 aan eerste verzoekster werd toegekend. Verder blijkt deze ruwe score overeen te stemmen met een normscore van dertien op twintig, dit is het resultaat dat uiteindelijk aan eerste verzoekster werd toegekend. Uit geen enkel element in het administratief dossier blijkt echter hoe de verwerende partij van de ruwe score tot de normscore is gekomen. Evenmin blijkt daaruit waarom zowel aan eerste verzoekster met een ruwe score van 39 op 132 als aan vijfde verzoeker met een ruwe score van 40 op 132 dezelfde normscore van dertien op twintig werd toegekend. Hieraan kan, zoals reeds aangehaald, geen afbreuk worden gedaan door de *post factum* motivering uit de memorie van antwoord of de laatste memorie van de verwerende partij.

De motivering van de eerste bestreden beslissing is derhalve niet afdoende. Eerste verzoekster laat terecht gelden dat, al was zij geslaagd voor de numerieke vaardigheidstest, een hogere score ertoe had kunnen leiden dat zij wel zou zijn geslaagd voor het bijzonder gedeelte van de test als geheel, waarop zij immers 35 op 60 behaalde terwijl zij minstens 36 op 60 moest behalen om geslaagd te zijn.

Het derde middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van SELOR dd. 14 december 2012 waarbij eerste verzoekster als niet geslaagd wordt beschouwd voor het “bijzonder gedeelte van de vergelijkende selectie voor overgang naar de graad van Financieel Deskundige voor de Administratieve Belastingen - sector invordering of sector taxatie”.

2. De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring in hoofde van eerste verzoekster, begroot op 175 euro.

4. De tweede t.e.m. zevende verzoeker worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1050 euro, ieder voor een zesde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf januari tweeduizend zestien, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Carlo Adams,

Stephan De Taeye,

Pierre Barra,

bijgestaan door

Nick Hollevoet,

wnd. kamervoorzitter, staatsraad,

staatsraad,

staatsraad,

toegevoegd griffier.

De griffier

De voorzitter

Nick Hollevoet

Carlo Adams